

Ady Endre: Karácsony – Harang csendül...

I.	Fohászkodni,
Harang csendül,	De jó volna megnyugodni.
Ének zendül,	De jó volna, mindent,
Messze zsong a hálaének	Elfeledni,
Az én kedves kis falumban	De jó volna játszadozó
Karácsonykor	Gyermekek lenni.
Magába száll minden lélek.	Igaz hittel, gyermek szívvel
Minden ember	A világgal
Szeretettel	Kibékülni,
Borul földre imádkozni,	Szeretetben üdvözülni.
Az én kedves kis falumban	III.
A Messiás	Ha ez a szép rege
Boldogságot szokott hozni.	Igaz hitté válna,
A templomba	Óh, de nagy boldogság
Hosszú sorba'	Szállna a világra.
Indulnak el ifjak, vének,	Ez a gyarló ember
Az én kedves kis falumban	Ember lenne újra,
Hálát adnak	Talizmánja lenne
A magasság Istenének.	A szomorú útra.
Mintha itt lenn	Golgota nem volna
A nagy Isten	Ez a földi élet,
Szent kegyelme súgna, szállna,	Egy erő hatná át
Az én kedves kis falumban	A nagy mindenséget.
Minden szívben	Nem volna más vallás,
Csak szeretet lakik máma.	Nem volna csak ennyi:
II.	Imádni az Istent
Bántja lelkem a nagy város	És egymást szeretni...
Durva zaja,	Karácsonyi rege
De jó volna ünnepelni	Ha valóra válna,
Odahaza.	Igazi boldogság
De jó volna tiszta szívből	Szállna a világra.
– Úgy mint régen –	

Czunnyiné dr. Bertalan Judit, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormány megbízott asszonyának tájékoztatója a járási hivatalok alakulásáról

Leányvár Község Önkormányzata Képviselő-testületének és a Leányvári Német Önkormányzat Képviselő-testületének 2012. október 12. (péntek) napján 18:00 órákor közösen tartott közmeghallgatásán hangzott el:

A tájékoztató a szakigazgatási szervek vezetőinek nem kötelező, a kollégák önszorgalomból, hivatástudatból és elkötelezettségből jelentek meg itt Leányváron, és jelennek meg más településeken. A járáások kialakítása 77 települést érint a megyében. Nagy közigazgatási átrendezés van folyamatban. A területi államigazgatás átszervezését 2011. január 1-jével a Kormányhivatalok felállása jelentette, amire a rendszer feltagoltsága miatt volt szükség. Az eljárások elhúzódtak, idővesztéssel és a folyamatok elhúzódnak eredményezve. Mindez költséges volt, a 2010. évi záráshoz képest a területi államigazgatás a 2011. évi költségvetési előirányzatban 70 milliárd Ft-tal kapott kevesebbet a feladatok ellátására, amit nem költöttek el. A megyében létrejött Kormányhivatal 14 szakigazgatási szervet egyesít:

- Szociális és Gyámhivatal
- Építésügyi Hivatal
- Igazságügyi Szolgálat
- Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Földművelésügyi Igazgatóság
- Élelmiszerlánc-biztonsági és Állat-egészségügyi Igazgatóság
- Földhivatal
- Egészségbiztosítás Pénztári Szakigazgatási Szerv
- Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
- Munkaügyi Központ
- Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerv
- Fogasztóvédelmi Felügyelőség

- Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Közlekedési Felügyelőség

A 14 szervezet gazdálkodásának, működésének biztosítása és megszervezése a Kormányhivatal feladata. Több mint 1500 szállítói szerződést vizsgáltak felül, kötöttek újra. A 2011-es évben, az első Kormányhivatali évet lezárva, a megyét illetően 320-330 millió Ft volt a megtakarítás szervezés és személyügy tekintetében. A 2012. évet az előző évben kapott előirányzathoz képest 10%-kal kevesebbel nyitotta a Kormányhivatal, ami megint 100 millió Ft megtakarítást jelent. 2012. augusztus 31-i fordulónappal a Kormányhivatal pénzügyi adatai szerint a megye 600 millió Ft-nál tart a megtakarításokban. A lakosság is azt várja az ügyintézésről, hogy gyors és hatékony legyen, illetve leginkább, hogy olcsó legyen. A pénzügyi mérleg pozitív, ez volt az egyik kiugró pontja az integrációnak.

1990-ben, amikor a rendszerváltozással az államigazgatás átalakult és megindultak különféle folyamatok, Magyarország népessége több mint 1 millió fővel volt több, mint ma. Az államapparátus létszáma azóta nem csökkent arányosan a 10 év óta radikálisan csökkenő népességszámmal. Egy piaci szegmensben a gazdálkodó szervezet a megrendelésekhez igazítja a cég működésének körülményeit. Ez történik most meg. Az átrendezésnek nagyon fontos célja, hogy költséghatékonyabb legyen.

Volt egy ún. „Jó állam”-konceptió, melynek keretén belül elindultak a Kormányhivatalok szerveként a kormányablakok. Az államreform-programnak ez az egyik arculata. A polgárok számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy ne az egyes hivatalok között kelljen „mászkálniuk”. A kormányablak „egyutas” ügyintézését jelent, az ügyintézés az ügyfél részéről egy csatornán működik. 2011. január 3-án nyitottuk meg Tatabányán is - akkor még csak megyénként 1 ponton -, a kormányablakot, 29 ügyfélkörben. Azóta az ügyek száma 64-re bővült, nagyon jó tapasztalatokkal, visszajelzésekkel.

Az általános integráció az alapja lesz a járási hivataloknak. A KET 2005. november 1-től biztosítja az áttételt és a házon belüli megkeresés lehetőségét, a magyar valóság azonban az, hogy a kollégák is inkább továbbküldték az ügyfelet, mert az gyorsabbnak tűnt. Ez az ügyfélnek minimum kettős utazási költséget jelentett. Ez az integráció megyei szinten megtörtént, most pedig a járások szintjére terjed ki. Jegyzői hatáskörbe jelenleg 2500 ügy tartozik, amik közül 2 évtizedes munka után – kisvárosban – kb. 300 ügytípussal találkozunk, közülük van olyan, amivel egyszer. Egy átlag magyar polgár legfeljebb 30, ha vállalkozó/gazdálkodó, akkor akár 70 ügytípussal is találkozhat. A járásoknál kezdünk el beszélni erről a 30, legfeljebb 70 ügykörről.

Vádak érték őt, hogy Leányvár járási székhelye Esztergom lett, és nem illesztették a Dorog-Esztergom Kistérséget két járásba. Ennek szakmai oka van: Esztergom és Dorog között alig van néhány kilométer, ellenben Esztergom-Dorog-Nyergesújfalu térségében, ha nem oldják meg a problémát, a térség ellátatlanul marad. Statisztika alapján, Nyergesújfalu is létre kellett volna hozni egy járást, ami a költségek duplikálá-

sát jelentené. A járási hivatali struktúrának a kormányablakait az okmányirodákra telepítik, amiből a megyében 9 darab működik és fog működni ugyanazzal az ügyfélkörrel, mint a megyei és járási kormányablak. A 9 okmányirodára telepített kormányablakot azért nem szüntetik meg, mert visszafejlesztteni egy nagy költséggel kialakított informatikai háttérrendszert „oktondiság.” A leányváriak Dorogon ugyanazokat a szolgáltatásokat el fogják érni, mint Esztergomban. Mindent el fognak érni, amit Dorogon eddig elértek, sőt többet – pl.: családtámogatási ellátás, nyugdíjfolyósítási ügyek intézése is lesz. Ezekre azért kell várni, mert most folyik a kormányablakba kerülő ügyintézők kiválasztása, majd átképzése. Első körben a megyéből közigazgatási szakemberek pályázhattak, felsőfokú végzettséggel. A képzéseknek le kell zajlania. Most az okmányirodában 6 ember dolgozik, akiknek két műszakban minimum 13 embernek kell lennie, hogy legyen egy beugró, ha valaki megbetegedik. Mind a 13 ügyintézőnek ugyanazzal a szakmai kompetenciával kell tudnia intéznie az ügyeket. Létszámnövekedést nem jelent ez, mert átjönnek más hivatalokból az átképzett köztisztviselők. Kormányablakkal nem csak Esztergomban, hanem Dorogon és Nyergesújfalu is fognak rendelkezni. Ez a közigazgatási megközelítés az ügyfél oldaláról keresi a megoldásokat, nem lehet pazarló a rendszer és nem okozhat fennakadást az ügyek intézésében.

Leányvár településen jelenleg körjegyzőség van, gyakorlatilag januártól nem lesz változás. A körjegyzőségben intézhetik el ügyeiket továbbra is a falu lakói. Szakmai profiltisztítás történik, a jegyzők 1990-ben nem ennyi ügyfélkörrel kezdték munkájukat. Olyan szakmai ismereteket igénylő döntéseket kellett meghozniuk, ami kompe-

Önkormányzat

tenciájuk. Ezeknek az ügyeknek egy részét telepítették a járási hivatalokba.

A megye 9 okmányirodája rendkívül eltérő módon terhelt. Sok panasz érkezett a Kormányhivatalhoz azzal kapcsolatban, hogy a 16:30-ig nyitva tartó okmányirodában 16:05-kor már nem tudnak sorszámot húzni, mert a kollégák hátul kávéznak. Ma mindössze annyi az eszköze ennek a kezelésében, hogy a jegyzőnek ír egy levelet, hogy vizsgálja ki az ügyfél panaszát. Januártól ennél többet tehet. Megengedhetetlen lesz, hogy az ügyfélnek azért kelljen várnia, mert az ügyintézőnek éppen láthatólag semmi dolga nincsen. Az ablakoknak az a szépsé-

ge, hogy át lehet látni rajtuk. Mostantól ez a szemlélet a közigazgatásban. Az ügyintézőknek másik ügyféletikai rendszerre kell átállniuk, nem engedhetik meg maguknak, hogy úgy beszéljenek az ügyféllel, amit sok esetben hall.

Mind a kormány és a kormány megbízott csak munkáltatói jogot gyakorol a kormánytisztviselők és a köztisztviselők felett, a munkáltató az az adófizető állampolgár, akinek az ügyét intézik.

A sajtóban mindössze három mondatot hallani minderről, nem ez a valóság. A valóság az, ami elhangzott.

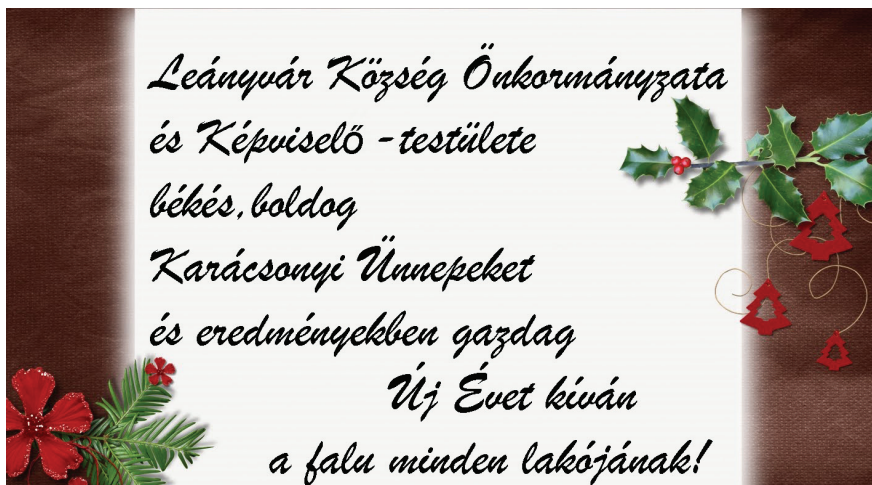
FELHÍVÁS

Tisztelt Leányváriak!

Leányvár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2011. január 1-től a helyi adókról szóló 6/2010.(XII.15.) önkormányzati rendeletével (egységes szerkezetben a 8/2012. (III.28.) önkormányzati rendelettel) bevezette az **építmény- és telekadót**. E rendelet 4. §-a, és 6. §-a a fenti adónemekből **75%-os kedvezményt** biztosít a **településen állandó bejelentett lakcímmel** rendelkező tulajdonos magánszemélynek.

Tartózkodási hellyel rendelkező tulajdonos magánszemély a Kormányhivatal állásfoglalása alapján **NEM kaphat adókedvezményt**.

Ezért aki a kedvezményre továbbra is igényt tart, de csak tartózkodási hellyel (ideiglenes lakcímmel) rendelkezik, az új adóév kezdete előtt **településünkön létesítsen állandó bejelentett lakcímet!**

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság értesítése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) a 2013. évben segíti a hazai televíziózás digitális átállását 2014. december 31. napjáig. Az állami támogatási program olyan szociálisan rászorulóknak minősülő háztartások számára nyújt segítséget, akik kizárólag analóg földfelszíni vétellel rendelkeznek.

Az NMHH a rászorult jogosulti kör feltérképezéséhez az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság (ONYF), a Magyar Államkincstár (MÁK), illetve az önkormányzatok adataira támaszkodik. Az önkormányzatoktól a rendszeres szociális segélyben, ápolási díjban, időskorúak járadékában, lakásfenntartási támogatásban, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő lakosok személyazonosító adatait és lakhely adatait kérték megküldeni 30 napon belül. A digitális átállás lakossági szempontból érzékeny és az érdeklődés középpontjában kiemelt állami feladat.

A támogatásra jogosultság feltételeinek tisztázása érdekében a digitális átállási program felmérési szakasza során kérdezőbiztos keresi majd meg személyesen a szociális rászorultakat. Ezt követően a program második, telepítési szakaszában a jogosultak választása alapján a szerelők felszerelik a digitális sugárzás vételére alkalmas berendezéseket (dekódert, antennát), vagy az NMHH-nál regisztrált digitális műsorterjesztő szolgáltató üzembe helyezi a támogatott műsorcsomagot tartalmazó szolgáltatását.

Az NMHH sajtóhírdetéseken, plakátokon, szórólapokon is felhívja az érintettek figyelmét a Digitális Átállás program céljára, annak állomásaira, illetve az érintettek körére.

Tájékoztató ebtartó lakosok számára

Tájékoztatom Önöket arról, hogy **2013. január 1-től minden 4 hónapos kort betöltött ebet csak egyedileg megjelölve szabad tartani!** (42/2010.(II.26.) Korm. rendelet 17/B §)

Ennek módja, a nyak bőre alá beültetett mikrochip megléte. A mikrochip-pel nem rendelkező ebekről a jegyző és a magánállatorvos köteles jelentést tenni a Kerületi Főállatorvosi Hivatal felé.

A mikrochip beültetés elvégezhető az

- állatorvosi rendelőben (Esztergom, Bánomi u. 13. Tel: 06 -33-316-123)
- vagy az állat tartási helyén, azaz a gazdi otthonában.

Postahely nyitvatartási idejének változása

Leányvár község postahelyének nyitvatartási ideje **2012. december 1-től** az alábbiak szerint módosul:

Hétfő	8 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰	
Kedd	8 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	
Szerda	8 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Ebédszünet minden nap: 12 ⁰⁰ – 12 ³⁰
Csütörtök	8 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	
Péntek	8 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	
Szombat	ZÁRVA	
Vasárnap	ZÁRVA	

A postahely egyéb adatai, a lakosság által igénybe vehető postai szolgáltatások köre és a kézbesítés módja változatlan marad.

A folyamatosan frissülő közérdekű információkat megtalálják a www.leanyvar.hu honlapon is!

Elismerés Párkányiné Szabó Máriának

Minden év novemberében azokat köszöntjük, akikre az elesettekért, kirekesztettekért, támogatásra és segítségre szorulókért felelősségteljesen, áldozatkészen és nagy szakmai alázattal végzik munkájukat. Ők a szociális területen dolgozó szakemberek, akiket teljes odaadás, kitartás és magas szintű hivatástudat jellemez.

Párkányiné Szabó Mária egyike azon szakembereknek, akikre mindez elmondható. 2000 augusztusától teljesíti Szolgálatunknál ezt a nemes feladatot. Ebben az időszakban voltak szép és nehéz pillanatok. Ő volt az, aki minden nehéz helyzettel megbirkózott, aki alkalmazkodott a változó körülményekhez, kollégáit mindenben segítette. Fontosnak tartotta, hogy a településeken mindkét szolgálat zökkenőmentesen tegye a dolgát, s ezért mindent meg is tett.

Az eltelt 12 év alatt tudása legjavát adta, a megújulásra is figyelmet fordított és ötletei, javaslatai alapján még kollégái is képesek voltak erre.

Köszönjük odaadó és kitartó munkáját, büszkék vagyunk Rá!

Dorog, 2012. november 12.

Veszprémi Tímea

Tóth Jánosné

szakmai vezető

intézményvezető

BlickPunkt 2012 – iskolásaink szereplése a Múcsarnokban

A Magyarországi Német Kulturális és Információs Központ (Ungarndeutsches Kultur- und Informationszentrum) ötödik alkalommal hirdette meg „Blickpunkt” című fotópályázatát, melyre a leányvári kulturális egyesület három – az idei óvodai ballagáson készült – fényképet nevezett be.

A pályázat ünnepélyes eredményhirdetésre 2012. november 17-én került sor Budapesten, a Múcsarnokban. Lehetőséget kaptunk, hogy rövid táncbemutatóval színezzük a programot. Ezúttal azonban nem egyesületünk táncosaival, hanem az iskola tanulóival álltunk színpadra. Két hétig szinte minden nap próbáltunk tanítás után annak érdekében, hogy a gyerekek magabiztosan szerepelhessenek egy országos rendezvényen és nem utolsó sorban a Magyar Televízió kamerái előtt.

Az izgatottság a „nagy napon” már mindenkin érződött, a hivatalos program kezdete előtt azonban még volt alkalmunk színpadbejárásra. A gyors átöltözés után már kezdődött is a műsor, melyen iskolásaink táncbemutatójára már a köszöntő után sor került. A gyerekek öltözetükkel és táncaikkal is sikert arattak a közönség és szervezők körében is. Dicséret illeti őket azért is, hogy a program további részét fegyelmezetten nézték végig. Levetítették az elmúlt 5 év összes beküldött fotóját, mely mintegy 275 db felvételt jelentett. A kisebb türelmetlenséget elűzték azok a képek, melyeken a leányvári, immár iskolás társaikat fedezték fel.

Most azok a diákok is személyes élményt kaphattak a nemzetiségi kultúrából, akik különben nem járnak hasonló rendezvényekre, sőt, ők maguk is hozzátehettek, amit tudtak. Mielőtt hazaindultunk, a szervezők megvendégelték minket, megköszönhattuk a rendezvény születésnapjait.

Bízunk benne, hogy a látszat nem csalt, és a diákok is örültek, hogy részesei lehetnek ennek az eseménynek. Azóta pedig mindannyian kíváncsian várjuk, hogy mikor láthatjuk magunkat magukat a tévében. (Unser Bildschirm, német nemzetiségi magazin az M1 csatornán, keddenként 13 óra körül.)

Mikulás buli tánccal, dallal, zenével

Mint minden évben, a Mikulás idén is el látogatott a táncos gyermekekhez. Mielőtt azonban Ő megérkezett volna, Gáspár Tibor köszöntötte falunk meghívott, idősebb lakóit. Nevükben Grosz János, általános iskolánk egykori igazgatója mondott köszönetet a meghívásért és a jó hangulatban eltöltött délutánért.

Ezután a gyermekeké volt a főszerep: összegyűltek a színpad előtt, és vidám ének szóval hívogatták a Mikulást, aki rövidesen meg is érkezett segítőivel. Ajándékaiból jutott az egészen piciknek és a nagyobbacska gyermekeknek egyaránt, akik énekkel és fő-

leg tánccal hálálták meg mindezt. Idén nem csak az egyesület táncosai, hanem az első, második és harmadik osztályos tanulók is meghívást kaptak erre a délutánra, hiszen a népismeret oktatásán belül ők is megismerkednek a német nemzetiségi tánccal. Sajnos nem jött el mindenki, de a jelenlévők igazán jó kedvvel ropták a táncot a Leányvár Sramli muzsikájára.

Reméljük, jövőre sem lesz ez másként!

Misik Hajnalka

Békés Karácsonyi Ünnepeket és eseményekben gazdag Boldog Új Évet kívánunk!

Köszönjük támogatóinknak, segítőinknek és kultúracsoporthozunk valamennyi tagjának egész éves áldozatos munkáját!

Leányvári Német Önkormányzat
Leányvár Német Nemzetiségi Kulturális Közhasznú Egyesület

Játékdélután az iskolában

A helyi általános iskola (nevezetesen Papp Pálné Erzsi tanító néni) már több éve, hagyományosan szervez vásárlási lehetőséggel egybekötött karácsonyi játékdélutánt a piliscsabai Óperenciás Gyermekkönyvek és Játékok házával együttműködésben.

Idén, a november végére meghirdetett két egymást követő délutánon is megtelt az 1. osztály tanterme játékos kedvű gyermekkel, szüleikkel és testvéreikkel.

Az érdeklődők számos játéktípussal ismerkedhettek meg: volt ott egyénileg és társakkal is játszható kártya-, fejlesztő, logikai, stratégiai és együttműködésre készítő játék, a két-éveseknek valótól egészen az idősebb korosztály számára szólóig.

A játék minden gyermek életében alapvető fontosságú. De játszani is tudni kell, erre is meg kell tanítani a kicsiket! Hiszen minden játékban fontos a figyelem, a koncentráció, a türelem, együtt kell tudni működni a társakkal, ezen felül vannak szabályok, melyeket ismerni kell, és melyeket be kell tartani! Ezek a dolgok pedig kihatással vannak életünk más területeire is.

Nagyon jó alkalom volt ez tehát arra, hogy a szülők a játékok menetét, célját pontosan megismerhessék, kipróbálhassák és megfigyeljék, gyermekük hogyan, mivel játszik szívesen. A jelenlévők nagy része élt a lehetőséggel, és karácsonyi ajándékként rendelt is a számukra legjobban tetsző játékból, játékokból. A teljes rendelési összeg 10 %-át iskolánk kapja meg, ez jelen esetben valamivel több mint 20 ezer forintot jelent.

Mindenkinek köszönjük, aki vásárolt, és ezzel az összeggel is támogatta intézményünket. Aki nem vásárolt, annak is megérte eljönni, hiszen ezt a néhány órát gyermekeire és a közös játékokra szánhatta, ahol kicsik és nagyok is jól érezték magukat!

Köszönet illeti Szekeres Mónikát, az „Óperenciás” tulajdonosát, aki ezt a sok szép és nem mindennapi játékot rendelkezésünkre bocsátotta, és aki mindkét délutánt felhőtlen vídamsággal játszotta végig a gyermekekkel Leányváron!

Misik Hajnalka

Ezúton is szeretném megköszönni kollégáimnak, Kreisz Andreának, Leányvári Gabrielának és Misik Hajnalkának, hogy a két délután levezénylésében, a játékok megismertetésében lelkes segítők voltak.

Papp Pálné

„Minden gyermek várva vár, vidám ének hangja száll...” Mikulás és adventi készülődés

December 2-án, egy szombati munkanapon adventi készülődésbe fogtunk iskolánk diákjaival. Kicsik és nagyok lelkesen nyírtak, ragasztottak, gyurmáztak, varrtak, rajzoltak és festettek. Munkájuk gyümölcseknek egy része a tantermek ablakait, falait öltözteti ünnepi hangulatba, másik része pedig szobájukat, otthonukat. Készültek ugyanis téli és karácsonyi ablakdíszek papírból, festett mintákból, karácsonyi meghívók, adventi koszorúk só-liszt gyurmából, asztaldíszek fenyőágból, gyertyából, fiú- és lányfigurák papírgurigából és fonalból. A felső tagozatosok már a december 15-én megrendezésre kerülő Luca-napi vásárra is gondoltak, így ők eladásra szánt díszeket is készítettek.

Alig telt el néhány nap, máris december 6-a lett, amikor iskolánkba is megérkezett a várva várt Mikulás, a 8. osztályos krampuszok kíséretében. Minden osztály énekkel köszöntötte őket, a gyerekek cserébe csokoládét kaptak. Ráadásként néhány 5. és 6. osztályos tanuló egy kedves kis jelenettel lepte meg diáktársaikat és tanáraikat. Még a délelőtti folyamán Pócsföldi Gáborné, a Leányvári Leányok Mazsorett csoport és Csernik Szende székely mesemondó és lábbábos várták az óvodásokat, illetve az alsó tagozatos iskolásokat a Művelődési Házba, ahol egy vidám órát tölthettek el.

Köszönjük mindenkinek, aki gondolt a gyermekekre ezen a napon!

Két újabb magyar bajnoki cím

Az UTE csarnoka adott otthont az ifi „B” és a diák „C” korcsoport Országos Bajnokságának, ahol a leányvári judosok jó teljesítménnyel szép eredményeket értek el. A diák korcsoportban régiós csapatbajnokságra is sor került.

Ifi egyéni eredmények: 63 kg: Rábai Boglárka 3. hely, 42 kg: Almási Kornél 5. hely, Romanek Péter 7. hely.

Diák korcsoport egyéni eredmények: 45 kg: Tandi Zsanett 1. hely, +45 kg: Farkas Szilvia 1. hely, 33 kg: Bócsa Lotti 2. hely, 45 kg: Keresztesi Dóra 3. hely (Leányvár-Esztergom), 50 kg: Kótai Barnabás 3. hely.

Az észak-dunántúli régiós csapatban 4 lány és 4 fiú szerepelt Leányvárról. A lányok három győzelemmel az első, míg a fiúk a harmadik helyen végeztek.

Szervezők és felkészítők: Pfluger Antalné, Keresztesi Zsolt, Pócsföldi Gábor és Pfluger Antal.

A régiós csapat a Diák C korosztály Országos Bajnokságán

Európa bajnoki arany négy ipponnal!

2012. november 15-én Prágában rendezték meg az U23-as Judo Európa Bajnokságot. A Leányvár SE judosa, Szabó Franciska káprázatos formában szerepelt ezen a napon, ellenfelei egyetlen pillanatra sem tudták őt kizökkenteni. Franciska első mérkőzésén három és fél perc alatt leszorítással nyert az ukrán Krjukova ellen, majd villámgyorsan, hét másodperc alatt ippon-győzelmet aratott az orosz Pocskina ellen is. Az elődöntőben a szlovén Pogacnik csak másfél percig bírta a nyomást, a döntőben a horvát Matics még addig sem: ötvenhét másodperc után kihírdették a magyar versenyző győzelmét.

A négy mérkőzésen elért négy ippon-győzelemért aranyérem lett Szabó Franciska jutalma, ezen a – számára – tökéletes napon.

Gratulálunk!

Szervezők és felkészítők: Pfluger Antalné, Szabó Ferenc (Franciska édesapja és egyben edzője) és Pfluger Antal

Tisztelettel: Pfluger Antal

SE elnök

Szabó Franciska balról a második

Asztalitenisz

Lassan a vége felé közeledik a bajnoki szezon őszi fele. Minden egyes pontért nagy csaták zajlanak, hiszen nagyon kiegyenlített a mezőny, és egy-egy győzelemmel akár több helyezést is lehet javítani a tabellán.

I. osztály

7. forduló: Szomód 5:13 Leányvár SE I

A sereghajtó csapathoz látogattunk el, és a papírfőmunkának megfelelően sima győzelmet arattunk. A hazaiak nagyon szimpatikusan küzdöttek, végig jó hangulatban folyt a mérkőzés, ám a győzelmünk egy percig sem forgott veszélyben.

Győzelmek: Szikora M. – Jókai Cs. páros, Szikora M. 3, Szikora B. 3, Jókai Cs. 3, Szikora K. 3

8. forduló: EDUTUS 7:11 Leányvár SE I

Ismét egy szoros, kiegyenlített párharc elé néztünk, melynek végén nagyon értékes két ponttal gazdagodtunk. A tatabányai ellenfelünk (volt MÜTF) ellen eddig kétszer szoros meccsen kaptunk, de most sikerült győztesen távoznunk. Nagyon kiegyenlített teljesítményt nyújtottunk, mindenki hozzá tett a csapat sikeréhez.

Győzelmek: Szikora K. – Szikora B. páros, Szikora M. 3, Szikora B. 3, Jókai Cs. 3, Szikora K. 1

9. forduló: Tatabányai ASE II 11:7 Leányvár SE I

Az ellenfelünk egy volt NB III-as játékossl erősítette meg a keretét ellenünk, de még így is esélyünk nyílt a győzelemre. Azonban Fortuna ma sem volt velünk, ismét sok fontos 3:2-es meccset veszítettünk. Az egész meccs olyan volt, mintha az ácsi meccset játszottuk volna újra. Ma a sokkal szerencsésebb, nem pedig a jobb csapat nyert.

Győzelmek: Szikora B. – Szikora K. és Szikora M. – Jókai Cs. páros, Szikora B. 3, Szikora M. 1, Jókai Cs. 1

II. osztály (Bánffy Domokos beszámolója)

7. forduló: Leányvár II 8:10 Tata IV

Győzelmek: Márton T. – Putz Á. páros, Márton T. 4, Szikora Á. 2, Bánffy D. 1

Szoros ki-ki mérkőzéssel kezdtük a harmadik etapot a tataiak ellen hazai pályán. Nagyon látványos és kiváló játékkal állt helyt a csapat. Apró pontvesztéseken múlt, hogy nem sikerült győzelmet aratnunk. Azonban Márton Tamás megint hozta a kiváló formáját és Szikora Ágostonnak is sikerült duplázni. A tataiak az NB-s szintű rendszeres gyakorlása eredményezte, hogy ebben az őszi szezonban nyerhettek ellenünk. Az elszánt leányváriak már tervezgetik a tavaszi visszavágást, ahol remélhetőleg megfelelő eredményt tudunk produkálni.

8. forduló: Leányvár 2 10:8 Annavölgy II

Győzelmek: Márton T. – Putz Á. páros, Márton T. 4, Szikora Á. 2, Bánffy D. 2, Putz Á. 1
Meglett a nyári edzőtábor és a sok gyakorlás eredménye. Egy fergetegesen hangulatos és jó mérkőzésen, nagy izgalmak után legyőztük nagy riválisunkat. Nagyon összeszedett, odafigyelő játékot láthattunk a csapattól. Még egy újoncot is be tudtunk cserélni Dósa Vanda személyében, aki a csapat történetében az első női versenyző, ráadásul hozott egy szettet a nálánál jóval tapasztaltabb szintén női versenyző ellen. Nagyon szép teljesítmény volt, mert mindenki tudott mérkőzést nyerni.

9. forduló: Mogyorósbánya 15:3 Leányvár II

Győzelmek: Márton T. 2, Bánffy D. 1,

Egy egyértelműen tapasztaltabb és jobb csapattól kaptunk ki, akik ellen ha meccset nyer valaki az is már egy szép eredmény. Nem is jöttünk el üres kézzel. Egyrészt tapasztalatot szereztünk, másrészt hoztunk három meccset. Tavaly 18:0-ra kaptunk ki tőlük. Idén látható a fejlődés. Jövőre biztos, hogy még jobbak leszünk. A mérkőzés végén kaptunk egy kis enni és innivalót ahogy az Mogyorósbányán szokás.

Az utánpótlás csapatbajnokság küzdelmei az A csoportban is befejeződtek. A Szikora Márton, Kristóf és Ágoston alkotta trió öt győzelemmel, és két vereséggel a harmadik helyről várja a tavaszi folytatást.

Nagy örömünkre szolgált, hogy novemberben igen sok egynapos versenyt rendeztek a megyében. Tatán megyei II. osztályosoknak rendeztek megmérettetést. Itt minden, II. osztályban érdekelt játékosunk elindult, és szép győzelmeket sikerült szerezniük. Márton Tamás egészen az elődöntőig menetelt, ahol felállhatott a dobogó harmadik fokára, ami igazán nagyszerű eredmény. Az egész napos verseny alatt rengeteg itallal és étellel kínálták a versenyzőket a házigazdák, a hab a tortán az esti vadbörköltös vacsora volt. Köszönjük a tataiaknak a nagyszerű vendéglátást, és szervezést.

A kilencedik alkalommal megrendezett esztergomi versenyen most már külön megyei kategóriában is indulhattak a versenyzők. Igen sikeres volt a mostani szereplésünk, hiszen Szikora Márton és Bence a megyei kategóriában harmadik helyezést ért el, Szikora Kristóf a második, Szikora Ágoston és Bánffy Domokos pedig harmadik lett a megyei vigaszágon. Szikora Ágoston szerzett még egy bronzérmet az NB vigaszágon, amihez külön gratulálunk.

A hagyományosan évente megrendezett ETERNIT kupán is képviseltette magát az egyesület. Páros versenyszámban a Szikora Bence-Jókai Csongor kettős a legjobb nyolc közé jutott, míg egyéniben Szikora Bence és Szikora Márton a főtáblára került, az igen erős mezőnyben.

Gratulálunk az elért eredményekhez!

Szikora Bence

A DOROGVIDÉKI SZÉN BÁNYÁSZAT HOZADÉKA LEÁNYVÁRON

Gondolatok egy emléktábla avatásán

A dorogi szénmedence folyamatos fejlődése, bővülése a XX. század első évtizedeitől dinamikus szakaszába lépett. A fejlődés leglátványosabb fejezete a bányászati központ Dorogra telepítésével kezdődött. A hajdani szegényes falu helyén egy városiasodás jeleit hordozó ipari központ alakult ki. Az esztergomi káptalani uradalom jobbágynak és a Dorog környéki falvak nincstelen zselléreinek egyre nagyobb hányada vállalta a biztos jövedelmet jelentő nehéz bányamunkát. Dorogon és a környező falvakban a bányásztársadalom érdekei a települések társadalmi és gazdasági életében is fokozatosan teret nyertek. Dorog kisközség a szénbányászat „aranykorát” megelőző években Leányvárral alkotott körjegyzőséget. Benedek József Leányvár és Dorog jó nevű körjegyzője volt.

Korántsem a teljesség igényével gyűjtöttem csokorba a bányászat fejlődésének, bővülésének közvetett és közvetlen leányvári vonatkozásait:

A viszonylag szűkös leányvári határ csak kevésszámú helyi gazdálkodónak biztosította a földből való megélhetést. (Mária Terézia urbáriumában 24 egésztelkes leányvári jobbágyszerepel.) A negyedtelkes jobbágyság és a házas zsellérek (Kleinhäusler) jelentős hányada a mész- és szénbányákban keresett munkát. Kialakult a kétlaki sajátos megélhetési lehetősége. A nehéz bányamunka kiegészült a pár hold föld vagy bérelt föld művelésével és a szerény, önellátó állattartással.

A sváb parasztszaládokban dívó törzso-roklás révén a nagyszámú családok sok gyermeke az ipari foglalkozást választotta.

Belőlük sok jó szakember talált munkát a bányákban és a bányák mellett kialakuló ipari üzemekben. Többen évtizedekig végzett munkájuk során váltak szakképzett, tapasztalt vajúrokká, munkavezetőkké, akná-szokká, bányafelügyőkké.

A rendszeres fizetéssel bíró bányász-ság, folyamatos helyi keresletet jelentett a parasztság termelte élelmiszer iránt. A bányászok megvásárolták a tejet, a krumplit, a gyümölcsöt, a bort, a sertést, és így a parasztok is pénzjövedelemhez jutottak. E gyakorlat a bányászat prosperálásának teljes időszakára jellemző volt. Még az 1980-as években is minden bányász megvásárolta és feldolgozta az éves borszükségletéhez ele-gendő szőlőt, amelyet már a távolabbi sző-lőtermelő vidékekről hoztak

A budapesti üzemek és a gőzgépek haj-totta szállítóeszközök bővülő szén-szükség-lete „követelte ki” az Esztergom – Budapes-ti vasútvonal megépítését. Az 1895-ben megépült vasút a fővárosba törekvő „mili-márik” (tej- és tejtermék-árúsítók) és piaco-zók számára is könnyebbséget jelentett. A szorgalmas sváb lányok sokan vállaltak budapesti cselédmunkát, nekik a vasúti uta-zás lehetősége gyakoribb hazalátogatást tett lehetővé.

A dorogi szénbányák fejlődésének „aranykora” Dr. Schmidt Sándor bányagaz-gató tevékenységéhez kapcsolódik. Kiváló szaktudása révén vált lehetővé, hogy a víz-veszélyes bányák széntermelése folyamato-san növekedett. A biztos szénbázis kiter-melhetővé vált, és térségünkben megalakul-tak az energiaigényes szatellit üzemek: tég-lagyárak, cementgyár, üveggyár,

mészégetők, brikettgyár, karbidgyár, áramtermelő hőerőmű, szénbázisú vegyi üzemek, amelyek sok száz munkáscsaládnak jelentettek létbiztonságot.

Dr. Schmidt Sándor bányaigazgatónak a bányászság művelődése és szociális helyzetének javítása érdekében folytatott munkáscentrikus törekvései korszakos jelentőségűek voltak. A Dorog környéki szénbányák bányásztelepülésein rövid időszak alatt 13 munkásotthon épült. E munkásotthonokban folyamatos és tartalmas önművelődési tevékenység folyt. A leányvári munkásotthon 1932-ben épült. A bánya építő részlege ez évben három munkásotthont épített. Az egykori munkásotthonunk felépítése kevesebb időbe került, mint az elmúlt évben történő felújítása. Az *Esztergom* c. napilap 1932. december 1-jén így ír a 80 év előtti ünnepségről:

Vasárnap szenteli meg a bíboros hercegprímás a leányvári, dági, augusztai aknai új munkásotthonokat.

A Dorogi Önszegélyző és Önművelő Egyesület nagy ünnepet rendez vasárnap, dec. 4-én. Akkor szenteli meg Dr. Serédi Jusztinián a Leányváron, Dágon és Augusztai aknán megépített új Munkásotthonokat és átadja nemes hivatásuknak. A felszentelési ünnepet Leányváron délelőtt fél 12 órakor, Dágon délután fél 1 órakor, Augusztai aknán délután fél 2 órakor tartják meg. Az ünnepséget délelőtt 9 órakor a dorogi bányatemplomban ünnepélyes főpapi nagymise előzi meg. A szentmisét és szentbeszédet a bíboros-hercegprímás mondja.

Utána negyed 12 órakor ünnepi menet indul a dorogi bányászati kaszinótól a leányvári, illetve a dági és az augusztai aknai otthonhoz.

A felszentelési ünnepély sorrendje mindhárom helyen a következő: Pápai himnusz, előadja a dorogi bányászzenekar – A felszentelendő fiókotthon elnöke az otthon előtt fogadja és köszönti a hercegprímást. A hercegprímás felszenteli az otthont és főpásztori szózatot intéz a munkássághoz. Dr. Lingauer Sándor főispán és Dr. Frey Vilmos országgyűlési képviselő beszédet mond, s végül Schmidt Sándor m. kir. Bányaiügyi főtanácsos, bányaigazgató megköszöni Ő Eminenciájának a bányamunkássággal szemben mindenkor tanúsított megkülönböztetett jóindulatát. – Himnusz. – Jó szerencsét!

Amint olvassuk, teljes főpapi és bánya-vezetői celebrálással került avatásra az egykori munkásotthon. Akkor még a lelkes bányászzenekari tagok megtiszteltetésnek vették, ha egy-egy jelesebb eseményen hozzájárulhattak az ünnepség színvonalához. A bányászélet ünnepeihez és gyászához egyaránt hozzátartoztak a bányászhimnusz emelkedett akkordjai. Napjaink ünnepségeire elfogyott a lelkesedés, a belülről fakadó azonosulás, ráhangoltság. Elsilányodó ünnepléseink kényszeredett feladatává vált az ünneplő zenélés.

Emlékezetes esemény volt egy-egy példás munkateljesítmény értékelése is. A munkásotthon avatását követően, 1933. február 16-án a következő tudósítást közli az *Esztergom és Vidéke* c. napilap:

30 évi hűséges szolgálat jutalma. F. hó 5-én, vasárnap a leányvári munkásotthonban ünnepélyes keretek között adta át Dr. Schmidt Sándor bányafőtanácsos Perger János leányvári bányásznak a 30 évi hűséges munka jutalmát, egy ötezer pengőről szóló takarékbetét könyvecskét. Heinrich József bányafőintéző, mint az ottani [leányvári] munkásotthon elnöke üdvözölte a

megjelent bányavezetőséget, a szép számban megjelent bányászokat és vendégeket, s az ünnepséget megnyitotta. Szomszély Antal dorogi bányalelkész szívhez szóló szép beszédével ismételte a Munkásotthon célját és Istenbe vetett bizalommal egy szebb jövő tárult a hallgatóság elé. Majd Schmidt Sándor főtanácsos méltatta a 30 évi hűséges szolgálat után nyugalomba vonuló Perger János bányász érdemét, s átadta a betéti könyvecskét. Utána a hallgatóságot elragadó szép szavakkal takarékosagra és összetartásra buzdította. Perger János könnyes szemekkel köszönte meg az őt ért kitüntetést. Az ünnepség Eifert András bányász, a munkásotthon titkárának köszönő szavaival ért véget.

Perger János a leányvári temetőben nyugszik, leszármazott rokonai Esztergom-Kertvárosban élnek. A Perger pékség jó híre ismert volt a településen.

A 30 éves hűséges bányamunka kiemelkedő jutalmát Perger Jánoson kívül még négy leányvári bányász kapta meg.

Levéltári kutakodásaim során került kezembe a *Leányvári Római Katolikus Egyházzal kötött szénjoghasszonbérleti szerződés bemutatása* című, XV fejezetet tartalmazó szerződés. (MOL Z 222 16.cs. 182. dosszié.) A szerződés 1940. október 14-én kelt. Aláírói: Miklósi László plébános és Patka Kálmán római katolikus kántor mint bérbeadók és a Salgó – Tarjáni Kőszénbánya Rt. képviselői mint bérlők. A két tanú neve nehezen olvasható. Egyikük Hazlmann Mátyás (?).

A szerződést aláíró bérbeadók 47 kat. hold és 1000 négyszögöl földterületre (helyrajzi számuk jelölve) *adnak ásványszénre vonatkozó kutatási, bányanyitási és kiaknázási jogot, amelynek ellenében a kőszénbánya rt. a jóváhagyástól számított 3 évig, évi 650 pengőt fizet. Továbbá rögzítik, hogy a*

területen kiaknázott és eladott minden mázsa szén után, a nagybani eladási ár 2 %-át fizeti a kőszénbánya rt, amely nem lehet kevesebb, mint a mázsánkénti legalább 5 aranyfillér. Ezen kívül fizet a leányvári egyháznak a szerződés egész tartama alatt, évi 180 pengőt. Biztosít évenként a községi előjárók rendelkezései szerint 400 mázsa szén, továbbá a mindenkori plébánosnak 80 mázsa, a kántortanítónak 40 mázsa, az iskolának pedig tantermenként 30 mázsa diószén. Részletezi a széntermelés esetére a bányahaszonból fizetendő évi kvótát és fizetésének módját, a viták esetén való jogorvoslás fórumát. A szerződést 6721/1940 számon hagyta jóvá Drahos János általános érseki helytartó.

A szerződés alapján utólagosan is sajnálhatjuk egy bányatelepítés lehetőségét, amelynek közvetett haszna sokat jelenthetett volna a község infrastruktúrájának korszerűsítésében is. Azokban a békebeli szép időkben a javak termeletői és részesei természetesen tartották, hogy a településen élőknek is előnye származzon tevékenységükből.

Az 1938-ban felszentelt helyi hősi emlékmű tervezője a szénbányák főépítész, Gáthi Zoltán volt. A háborús években és az azt követő időszakban is előnyt jelentett a bányászfoglalkozás. A II. világháború utolsó éveiben a nehéz bányamunka sok sváb legényt mentett meg a kötelező német katonai szolgálattól. A bánya – hadiipari üzem lévén – dolgozóinak felmentést biztosított a katonai szolgálat teljesítése alól.

A háborút követő időszak intézményesítette a svábság szervezett elűzését. Csak a csolnoki és dorogi bányászpajtások leányvári társaikkal való szolidaritása döbbsentette rá a bösz és otromba politikusokat, a tapasztalt bányászok nélküli széntermelés újrain-

dításának lehetetlenségére. A már vagonokban zsúfolt bányászok és családtagjaik itthon maradhattak szülőfalujukban. Ezeknek a bányászcsaládoknak és leszármazottaiknak köszönhetjük, hogy községünk ma nemzeti-ségi település, amelynek óvodájában és iskolájában gyermekeink állami támogatással tanulhatják a német nyelvet.

Az egykori munkásotthonok tevékenysége a háborút követő időszakban megszűnt. Az otthonok épületében folyt a települések - tehetőс mecénások nélküli - munkásművelődésének hangzatos és sematikus átformálása. E korszak nagyvonalú sommázása mellett is voltak maradandó és értékes kezdeményezések. Községünk művelődési házának névadója, Farkas János tanító is e korszakban végezte példás népművelő munkáját.

Munkásotthonunk felszentelésének 80. évfordulója alkalmából, a bányászok szép ünnepén, Szent Borbála napján emléktábla avató ünnepséggel tisztelgünk községünk egykori bányászágának.

December 9-én, egy verőfényes, friss, tél-előt idéző nap délutánján, ádvént 2. vasárnapján falunk mintegy 50 lakója jelenlétben került sor az emléktábla avató ünnepségre. Csáti Berta, iskolánk VI. osztályos tanulója Zs. Dobozy Erzsébet „Ilyen a bányász élete” c. szép versét mondta el, majd német nemzetiségi dalkörünk Fódi János vezényletével, a „Rólad zengünk Szent Borbála” kezdetű és „Glück auf, liebe Berg-leut” című énekét adta elő.

Hanzelik Gábor polgármesterünk a megjelentek üdvözlése után az ünnepség jelentőségét hangsúlyozva elmondta:

A leányvári bányászoknak állítunk itt emléket, akik itt élnek, éltek közöttünk több generáció óta, akiknek oly sokat köszönhet

ez a falu. A falu életének szerves része volt az Ő életük, átjárta a hétköznapiakat, mégis valamiért sosem emlékeztünk meg róluk. Az én személyes életemnek is hangsúlyos eleme a bányászélet. Apám és mindkét nagyapám hosszú éveket dolgozott hol közelebbi, hol távolabbi bányákban. Sokat hal-lottam ennek a munkának a nehézségeiről, veszélyeiről, ugyanakkor a szoros bajtársi kapcsolatokról is. Minden gyötrelmről és szépségről. Kérdés volt eddig, vajon miért nincs Leányváron emlékhelye azoknak az embereknek, akiknek közösségépítő munkájából ez a művelődési ház is épült, akiknek hála, beszélhetünk egyáltalán még a leányvári svábságról (hisz őket mentesítették a kitelepítés alól)?! De hiába gondolkodtam, nem találtam a magyarázatot. Mígnem el-jött a felismerés: ha mi magunk – az Ő le-származottaik, rokonaik, barátaiuk – nem ál-lítunk emléket a helyi bányászágának, akkor kitől várhatjuk azt?

A mai emléktábla avatáson több évtizedes adósságot törlesztünk. Reményeim szerint a jövőben, Szent Borbálának, a bányászok védőszentjének napján ennél az emlékhelynél lesz módunk fejet hajtani előttük, és méltóképpen őrizni emléküket.

A beszéd után polgármesterünk leleplezte az emléktáblát. Az épület homlokzati falán elhelyezett vörös márványtáblán olvashatjuk:

Hálás tisztelettel a leányvári bányász-ságnak. A Leányvári Önszegélyző és Önművelő Egyesület 220 tagjának áldozatvállalásával épült az egykori Munkásotthon. Tevékenysége a helyi művelődéstörténet egyik legszebb időszaka volt. A ház felújításának alkalmából állította a hálás utókor.

Feldhoffer Antal helyi plébánosunk elfoglaltsága miatt, Kiss Maly László, a dorogi bányásztemplom esperese német és magyar nyelvű üdvözlését mondta el:

A most jubiláló 80 éves bányász munkásotthon épületét még Eminenciás Dr. Serédi Jusztnián hercegrímás avatta fel. Én mint a dorogi Szent Borbála Bányásztemplom esperes plébánosa ezen emléktáblát szenteltem meg. Morus Szent Tamás filozófus pap szavaival élve, a hagyományörzésre vonatkozó intelme így szólt: "Nem a tűzhely hamuját kell őrizni, hanem a hamu alatt levő parázs apró lángocskáit kell életben tartani!" Ezért tiszteld a múltat és éltesd tovább. Hiszen mindig a jövőnket építjük, de a múltunkat nem feledjük. Ehhez adjon Isten sok kegyelmet és „jó szerencsét” – Glück auf – Szerencse fel!

A szép gondolatok után felszentelte az emléktáblát.

Az ünnepségen a dorogi bányászok képviselőiben megjelent Dr. Korompay Péter, Solymár Judit, Kovács Lajos és Tóth László. Dr. Korompay Péter bányamérnök, az Országos Magyar Kohászati és Bányászati Egyesület Dorogi Szervezetének titkára köszöntő mondataiban a bányászat egykori szerepét méltatva, a ma is meglevő tetemes magyarországi és Dorog-környéki szén-

készletek jelentőségéről szólt. Örömet fejezte ki a bányászati hagyományok ápolását kezdeményező helyi törekvések láttán.

Az ünnepség keretében Hanzelik Gábor polgármester és Dr. Korompay Péter, OMK-BE-képviselő koszorút helyezett el az emléktáblán.

Az ünnepség valamennyi résztvevője közösen mondta el a Dr. Schmidt Sándor főhászaként ismert Szent Borbála imát, amelyet a régi bányászok minden munkakezdésükkor ugyancsak közösen mondtak el a bányák bejáratánál.

A bányász himnusz és a nemzeti himnusz közös eléneklése után az ünnepség résztvevői megtekintették a helyi bányászság körében gyűjtött emléktárgyakat, fényképeket, korabeli újságokat és elismerő díszes okleveleket, kitüntetések. A művelődési ház vezetője invitálására meleg teával és friss sajtos süteménnyel kínálták a vendégeket, akik sorában Dr. Szakmár János külön is köszöntötte a 91. évében járó Simon Sándort, a többszörösen kitüntetett legidősebb bányász lakótársunkat. Az Ő küzdelmes élete a Leányvári Újság révén, nyitott könyv mindenki számára. A kiállításon látható – bányász munkájáért járó – elismeréseiben három egykori miniszterelnök aláírása is olvasható.

A meleg helyiségben már oldottabb formában folytatódott a program. Solymár Judit, az OMKBE dorogi vezetőségi tagja szép díszes bányatiszti egyenruhájában köszöntötte a leányváriakat. Beszélt az Önszervező és Önművelő Egyesületek munkájáról. Bemutatott nagyméretű korabeli fotóin a balatonfenyvesi bányászuduló vidám gyerekseregét láthattuk. Kovács Lajos dorogi helytörténeti kutató, nyugdíjas iskolaigazgató a leányvári iskolát bővítő Mayer Imre plébánosról beszélt. Szólt a „Dorogi Füzetekben” publikált gyűjtőmunkájukról, a hagyományok gyűjtésének, ápolásának fontosságáról.

A friss idő ellenére is valamennyien átmelegedtünk a régi idők szép emlékeinek megidézésétől. Sokan úgy indultunk hazafelé, hogy jövőre még több régi emléktárgyat gyűjtünk, és még látványosabban rendezzük meg a Szent Borbála napot. Pócsföldi Gá-

borné, Éva már elhatározta, hogy a nyári egyhetes szokásos gyermekprogramból nem maradhat ki a csolnoki bányamúzeum, ahonnan a bemutatott kiállításra kaptunk kölcsön érdekes anyagot.

Mindnyáján, akik e hagyományteremtő nap sikeréért dolgoztunk, a legszebb ajándékot kaptuk a rendezvény látogatóitól. Az érdeklődés alapján biztosra veszem, hogy jövőre a művelődési ház nagytermére lesz szükségünk a bányásznapi méltó megünnepléséhez. Mint ahogyan már oly sokszor, ezúttal is jó érzés volt leányvárinak lenni.

E szép nap sikeréért szorgoskodókkal együtt a hagyományos bányászköszöntéssel búcsúzunk:

SZERENCSE FEL!

Leányvár, 2012. Szent Borbála napján

Dr. Szakmár János

A PAPÍRDÍSZTŐL A KARÁCSONYFÁIG Emlékezés egy régi karácsonyra

Az adventi Jézusváró szép időszak a Szentestével, a Megváltó megszületésével válik teljessé. A legszebb ünnepünkön az ajándékozásnak és a karácsonyfa állításának, díszítésének szép szokása is kialakult és a karácsonyi örömök szerves részévé vált.

A karácsonyfa hazai megjelenése és elterjedése sok vonatkozásban hungarikumként is értékelhető.

A legkorábbi források a karácsonyfát, mint a földesúr részére, a karácsonyra szállítandó tűzfát említik „karácsonyfaaként”. Az örökzöldek kultusza évszázados múlttal bír. Ezek sorában a szépen díszlő fenyő kiemelkedő szerepe viszonylag új keletű. Az első magyarországi karácsonyfák megjelenése a reformkor időszakára, míg elterjedé-

se a XIX. század második felére válik jellemzővé. A „sensatio” a főúri családokban és a polgárosodó városi lakosság körében jelenik meg először.

Báró Podmaniczky Frigyes szép emlékezésében részletesen ír gyermekkori karácsonyi élményeiről és édesanyjáról, aki a fenyőt a karácsony ünneplésének részévé tette.

Az első karácsonyfás ünnepek idején a gazdagabb családoknál még minden gyermek kapott 1-1 karácsonyfát, majd később 1 fát a lánygyermek, 1 fát pedig a fiúgyermek kaptak, míg napjainkra már csak egy fát díszítenek a család minden gyermeke számára. A szegényebb népnek többnyire a közismert borovicska fenyőféle jutott, amely az erdőszéli, sziklás részekén vadon

termett. E „fát” nem állványra tették, hanem a falra illesztették. Sajátos, jó illata betöltötte a szegényebb porták hófehérre meszelt tiszta szobáit.

Diszítésük kezdetben gyümölcsökkel, fényes papírdíszekkel történt, majd az 1880-as évektől igazi hungarikumként megjelenik a díszes szaloncukor bővülő választéka. A fényes üvegdíszek és gyertyák után napjainkra a műfenyő és a csillogó-villogó elektronikus világító díszek is jellemzőeké váltak. (A díszek már fényerőt szabályozó távirányítóval is készülnek.)

Podmaniczky báró (1824-1907) „Egy régi gavallér emlékei” (Memorien eines alten Kavaliers) címen közölte 1824-1844-es évekről készült naplótöredékeinek válogatását.

„A lassankint tünedező gyermekéveim legszebb és legkedélyesebb emlékeit a karácsonyi ünnepek képezték: miért voltak ez emlékek olyan drágák előttem, s mi oknál fogva emlékszem vissza még most is örömmel amaz ártatlan ünnepélyekre, elmondám 1884. december 25-én a „Budapesti Hírlap” napilapban. Különösen a karácsony ünnepe tartozik kegyelt gyermekkori emlékeim közé, éspedig azért is, mert azóta sem láttam oly fenséges celebritással megülve, mint családjában. Boldogult anyám nemcsak mély vallásos érzületét, de az ő családjának ősi tradícióit is átplántálta a karácsony megünneplésében mihozzánk. De hát talán a családi élet is más volt akkor; mintha ma már hiányoznék belőle ama patriarchális fenség, melyet a vallás glóriája övezett körül, összeforrasztva a szíveket egy szent érzelemben; vagy talán csak én látom azt ridegebbnek ma már?...

Elmondom röviden, hogy minő lefolyású volt családjában az én gyermekéveimnek karácsonya. Német divat szerint ünnepeztük

még azokat, s e divatot, úgy látszik, édesanyám honosította meg hazánkban.

A gyermekeknek, amennyiben koruk által arra képesítve voltak, már december első napjaiban egy jegyzéket kellett készíteni azon tárgyakról, melyeket karácsonyi ajándékkul elnyerni óhajtottak. E jegyzékek oly szerkezetűek tartoztak lenni, hogy azokon kifejezést nyerjen a gyermek kedvenc eszméiről való felfogása.

Hat órákor háromszoros csengés hirdette a mi karácsonyfáink megérkezését. Ekkor megnyílt atyánk nappali terme, s mi gyermekek – öten voltunk – egy, a szoba közepén elhelyezett nagy asztalon, mindegyikünk külön megtalálta karácsonyfáját s az a körül csoportosított különféle ajándékokat. Még most is előttem lebeg e szeretetteljes kép, az apának komoly, áhítatos magatartása, az anyának jóságos tekintete, a repeső öröm a gyermekarcokon, melynek pírján megtört a viaszgyertyák halvány fénye. Mily szívdobogva vártuk ezt évente, mennyi vágy és remény fűződött az esthez, mily szorgalmasan tanultunk, hogy érdemesnek érezzük magunkat reá. Az est azzal telt el, hogy mindegyikünk aprón megvizsgálta a nyert ajándékokat s mindegyikünk külön, forró, hálás kézcsókokkal megköszöné azokat a boldog szülőknek. Irigységről vagy külön pártfogásról szó sem lehetett, hisz mindegyikünk azt kapta, amit kívánt, s ez érzés különben sem találhatott volna utat kebleinkbe, mert az telis-tele volt igazi boldogsággal. Ilyenkor át lett engedve nekünk a tágas ebédlő s korlátlan jog adatott bármily éktelen lármát csapni s forrongást jelenetezni. Mi sem természetesebb, mint hogy mi teljesen éltünk, sőt tán kissé vissza is éltünk e joggal, s gyermekkedélyünk tomboló kedve mindaddig nem ismert határt, míg álmodás és fáradtság szelídebb viseletre nem készítetett minket, szóval míg nyugodni nem tértünk.

Midőn szüleim Pestre jöttek első ízben telelni, még sehol karácsonyfát (fenyőgal-lyakat) nem árultak, maguk szüleim is az első években papirosból készítették azt. Az első karácsony, melynek megünneplésére vis-szaemlékezem, az 1828-i volt. Híven emlé-kezem arra is, hogy az első években, rokonságunk tagjai, sőt idegenek közül is számosan jöttek megtekinteni, mi módon ün-nepeljük mi azt meg. Hogy divatos kifejezést használjak, e mód akkor sensatiót csinált, s minden szemlélője sietett azt megismertetni

ismerőseivel, barátaival, de általánosan csak a 40-es években tudott elterjedni.

Mindamellett nyugodt, elégtül kedéllyel mondhatom, hogy a karácsonyi ünnepek édes boldogságából hosszú éveken át kivet-tem részemet. Hála érte a Mindenhatónak!

Kívánok mindenkinek oly boldog kará-csonyi ünnepeket, minőket én élveztem!"

Lejegyezte: Dr. Szakmár János

Kedves Anya! (Egy halálos beteg lány levele édesanyjának)

Az utóbbi időben állandóan csak fek-szem. Fél óránál többet képtelen vagyok ül-ve maradni. Nem bírja már a szívem. Ma reggel a professzor valami olyasmit mon-dott, hogy „fel kell készülni”. Mire? Fiata-lon a halálra? Iszonyatosan nehéz. Fel kell készülnöm arra, hogy a jövő héten már csak „múlt” leszek. És én nem vagyok felkészül-ve. A fájdalom szinte elviselhetetlen; vagy csak azért tűnik elviselhetetlennek, mert nem vagyok felkészülve. A legrosszabb ér-zés, hogy felnézek az égre, és az sötét. Kö-zeleg az éjszaka, és egyetlen csillag sem ra-gyog felettem, amelyre feltekinthetnék eb-ből a mélységből. Anya, én sosem voltam istenfélő, de most érzem, hogy van ott vala-mi, amit nem ismerünk, egy titokzatos hata-lom, akinek a kezébe hullunk, akinek min-den kérdésére válaszolnunk kell. Az én gyötrelemem, hogy nem tudom, ki az.

Bárcsak ismerhetném! Anya, emlékszel, amikor kicsik voltunk, gyakran mentünk apa elé, aki jött haza a munkából? A sötét erdőn mentünk keresztül, és mi időnként előre rohantunk. Hirtelen magunkra marad-tunk. Lépéseket hallottunk a sötétségből – és milyen félelmetes, idegen lépéseket. Mekkora megkönnyebbülés volt, amikor a

te lépteidet ismertük fel, édesanyánkét, aki szeret minket. Most újra ismeretlen lépése-ket hallok magányomban. Miért nem ismer-em őket?

Te elmagyaráztad nekem, milyen ruhát vegyek fel, hogyan viselkedjek, mit egyek, miként éljek. Gondoskodtál rólam, nem fá-radtál bele, hogy mindenről gondoskodj.

Arra is emlékszem, hogy szenteste ve-lünk, gyerekeiddel elmentél az istentiszte-letre. Esti imára is emlékszem, amit néhány alkalommal előimádkoztál nekünk. Mindig becsületességre neveltél minket. De most mindez szertefoszlik. Miért beszéltél ne-künk annyi mindenről, csak Jézus Krisztus-ról nem? Miért nem ismertetted meg velem az ő lépteinek hangját, hogy most felismer-hetném, vajon ő jön-e felém ezen az utolsó éjszakán, a halál magányában? Bárcsak tud-hatnám, hogy ott egy szerető Atya vár en-gem! Mennyivel másképp halnék meg!

A kislány halála után a nővér találta meg a levelet. Az édesanya engedélyével közre-adta: A. Kappler

(Németből fordította: Schubert Mariann és Feldhoffer Antal)

MEGHÍVÓ

*Sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
2012. december 22-én 15 órai kezdettel a
Leányvári Farkas János Művelődési Házban tartandó*

FALUKARÁCSONYRA

Műsor:

✦ *Bojtorján együttes énekésének, Pomázi Zoltánnak
karácsonyi műsora*

✦ *A Leányvári Óvodások ünnepi előadása*

✦ *A Leányvári Iskola 1-2. osztályának és
Színjátszó körének karácsonyi műsora*

Töltsük együtt az ünnepet!

Mindenki számára elérhető szolgáltatások a Farkas János Művelődési Házban

Kérem, vegyék igénybe szolgáltatásunkat: fénymásolás (fekete-fehér), nyomtatás, internet-használat, **ingyenes fax-küldési lehetőség!**

A Művelődési Ház telefonszámai a következők:

– új vezetékes szám: 06–33/333 – 100

– mobil: 06–30/662–57–73

A Leányvári Képűjság tervezett műsora január hónapban

- 2013. január 6. Mikulásnap a Művelődési Házban
- 2013. január 13. Bányász emléktábla avatás
- 2013. január 20. Falukarácsony 2012
- 2013. január 27. Betlehemes műsor a templomban

*Aldott, békés Karácsonyt és sikerekben gazdag boldog
Új Esztendőt kívánunk minden kedves Olvasónknak!
A Leányvári Újság szerkesztősége*

Impresszum

Leányvári Újság – Leinwärer Zeitung – Leányvár község lapja – Megjelenik minden hónapban – Lapzártá: minden hónap ötödikén – Kiadja: Pilišcsév – Leányvár Körmegyzőség Leányvári Kirendeltsége – Sokszorosítás: FÉBÉ Kft. – Megjelenik 260 példányban – Főszerkesztő: Misik Hajnalka – Szerkesztő: Dr. Szakmár János, Sándori Klára – Hirdetésfelvétel a Polgármesteri Hivatalban – Hirdetések árai: egy oldal 12.000 Ft + Áfa, fél oldal 6.000 Ft + Áfa, negyed oldal 3.000 Ft + Áfa. Lakossági apróhirdetések közzététele ingyenes. Tördelés: Mihelik István – www.miev.hu

Elérhetőség: leanyvariujsg@freemail.hu. Észrevételeiket, kérdéseiket a Polgármesteri Hivatalban elhelyezett gyűjtőládán, valamint a Leányvári Újság e-mail címén keresztül juttathatják el a szerkesztőségnek.

ISSN 2060-4874

2012. december